

Päev lõppes, teine algas

Eile pühitseti pidulikult ameeriklaste Ameerika Ühendriikide 41. president George Herbert Walker Bush. Valgest Majast pensionile läinud Ronald Reagan ütles oma hiljutises esinemises, et ta on oma presidendiks oleku ajal teinud Ühendriikide õitsengu ja ameeriklaste heaolu nimel kõik, mida suutis. Vabariiklase Bushi iseseisev tee algab sealt, kus parteikaaslase Reagani oma lõpeb. Veel kaks päeva tagasi asepresidendi ametis olnud Bushi tuntakse aruka ja tasakaaluka poliitikuna. Temalt loodetakse palju. Uusi ründerelvastuse piiramise lepinguid, abinõusid USA keerulise majandusolukorra lahendamiseks, pingekollete reguleerimist maailmas ja eelkõige muidugi uusi leppeid (ka relvastusalaseid) N. Liiduga. Ohesõnaga — mõistlikku sise- ja välispoliitikat. Selleks kõigeks annavad lootusi George Bushi senine poliitika-karjäär ja valimiseelsed lubadused.

Tartu Ülikoolis on käsil viimane nädal paljukirjutud eksamisessiooni. Talvine. Eile istusid Tartu Ülikooli õppeprorektori prof. Heino Siiguri laua ümber ülikooli rektor prof. Jüri Kärner, parteisekretär prof. Paul Kenkmann, TRÜ sõjanduse kateedri õppeosakonna juhataja polkovnik Kaškin, ülikooli õppeosakonna juhataja Mati Salundi ning Tartu Ülikooli Õpetatud Nõukogu ja sõjanduse õpetamisega tegeleva komisjoni üliõpilastest liikmed. Vahetati info ja arvamusi. Loeti ette N. Liidu Hariduskomitee ja Kaitseministeeriumi käskkiri sõjanduse õpetamise kohta. Mänguruum on suuremaks antud. Rektor kinnitas, et kõigest hoolimata on sügisel tehtud ettepanekud jõus ja nende läbisurumine-edasiandmine käib kõik see aeg. Paul Kenkmann teatas, et mööda ülikooli ringleb ühiskonnateaduste õpetamise uus plaan. Ilma «teadusliku ateismi» ja «nõukogude riigi alusteta». Ka muud «ismid» pidid hoopis paremad välja nägema kui seni. On lootust, et Tartu Ülikool astub tasa-tasa samm-sammult relva- ja dogmaatilise marksismi-leninismi vaba õpingute korralduse poole.

Keeleseaduse vastuvõtmise ja Eesti Olümpiakomitee taastamise eelses trummipöörinas ja varju 15. jaanuaril vanas poliitharidusmajas toimetatud Tallinna Interliikumise asutav konverents. Osna lühidali andsid asjast teada ajalehed «Õhtuleht», «Õhtune Tallinn» ja «Nõukogude Eesti». Hämmastas see, et kõige tähtsamaks Eestimaal peab IL ainult ökoloogiat, tervishoiu arengut, võitlust bürokraatiaga, abi lastekodudele ja paljulapselistele peredele ning kõigi hüvede võrdset jagamist kõigi ühiskonnaliikmete vahel. (Paraku annab iga päev arenenud sotsialism tunnistust sellest, et ega neid hüvesid enam eriti palju olegi.) Ilmselt on selle kitsa, otsekui läbi tanki trimpleksi avanenud vaate tinginud üleüldise konsolideerumise (Interliikumise?) aluseks kuulutatud (dogmaatiline) marksism. Kuigi NLKP KK Poliitbüroo ja Mihhail Gorbatšov isiklikult on nentunud tõsiasja, et kogu ideoloogiamaajandus ja valitsev filosoofia vajab tõsist ümbervaatamist. Hoopis nõutuks teeb IL liidri Igor Konovalovi verbaliseeritud mõte, et IL ei kanna mingit vastutust kujunenud pingelise olukorra eest vabariigis (st Eestis), kuigi IL tegevuses on esinenud üksikuid vigu ja puudusigi. Selgitust annab vast see, et konverentsil kinnitatud põhikirja ja deklaratsiooni olevat IL-is osalevate juristide, sotsioloogide vähesuse tõttu aidanud välja lööda... NLKP KK juures asuva Marksismi — Leninismi Instituudi töötajad ja Läti Interrinde spetsialistid.

Peeter Tali